

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงาน กฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าหน้าที่ยกเว้น

พ.ศ. ๒๕๐๙<sup>๑</sup>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ  
เจ้าหน้าที่ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๐๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระเบียบเจ้าหน้าที่ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๐๙

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

ระเบียบเจ้าหน้าที่ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ระเบียบเจ้าหน้าที่ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๐๙

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

ระเบียบเจ้าหน้าที่ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) สมาชิกสภาท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภา

เทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายก

เมืองพัทยา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เทศบาล พนักงานส่วนตำบล พนักงานเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการโดยได้รับเงินเดือน

จากเงินงบประมาณ หมวดเงินเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินงบประมาณ หมวด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เงินอุดหนุนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมา

จัดเป็นเงินเดือนของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

<sup>๑</sup> ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๑๒๔ ก/หน้า ๔/๙ ธันวาคม ๒๕๔๒

ข้อ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน

พระราชบัญญัติระเบียบเจ้าหน้าที่ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕

(พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าหน้าที่ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๐๙

(๔)<sup>๔</sup> ลูกจ้างประจำ ได้แก่ ลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า

(๑) ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น ได้แก่ เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา และให้หมายความรวมถึงตำแหน่งอื่นซึ่งกฎหมายจัดตั้ง กำหนดให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

(๒) ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา ที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และให้หมายความรวมถึงตำแหน่งอื่นซึ่งกฎหมายจัดตั้งกำหนดให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

#### หมวด ๑

เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น<sup>๕</sup>

ข้อ ๓<sup>๖</sup> เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่นให้มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๒ ประเภท

(ก) เครื่องแบบสีกากีคอพับ

(ข) เครื่องแบบสีกากีคอแบะ

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๕ ประเภท

(ก) เครื่องแบบปกติขาว

(ข) เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง

(ค) เครื่องแบบครึ่งยศ

(ง) เครื่องแบบเต็มยศ

(จ) เครื่องแบบสโมสร

ข้อ ๔ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

(๑) หมวก

<sup>๔</sup> ข้อ ๒ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

<sup>๕</sup> ข้อหมวด ๑ เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่น แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

<sup>๖</sup> ข้อ ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีทึบที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนกทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีทึบ หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักดินสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีทึบ สายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีทึบ หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักดินสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสีทึบ

แบบที่ ๓ หมวกหนีบสีทึบ ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุม ติดซ้อนกัน มีตราครุฑพ่าห์ภายในบัวกระหนก สูง ๔.๕ เซนติเมตร ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวก ห่างจากมุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ เสื้อคอพับ สีประเภทสีทึบ แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายับติดที่หน้าอกเสื้อ ข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีเดียวกับแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋าสีชนิดไม่มีแถบกลางกระเป๋ากับใบปกกระเป๋ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มุมกระเป๋ากับมุมปกกระเป๋ารูปตัดพองาม ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋ากับตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสabat กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีทึบ แขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำ เงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

แบบที่ ๒ เสื้อคอแบะปล่อยเอว แบบคอตั้ง สีประเภทสีทึบ แขนสั้น ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีดุมที่อกเสื้อ ๔ ดุม มีกระเป๋ายับติดภายนอกเป็นกระเป๋าด้านและล่างอย่างละสองกระเป๋าด้าน มีใบปกมนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางกระเป๋าทงดิ่ง กระเป๋าด้านเป็นกระเป๋ายับมีใบปกรูปตัด ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองกระเป๋าด้านติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋าด้านหลังคาดด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ชายเสื้อที่ตะเข็บกลางหลังเปิดไว้ถึงผ้าคาดเอว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๒ แทนเสื้อแบบที่ ๑ ในโอกาสอันควร

ดุมที่ใช้กับเสื้อทั้งสองแบบมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ออกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ใช้เสื้อได้ ๔ แบบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชายแบบที่ ๑

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สีประเภทสีกากี สีอ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับ

กระโปรง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาคกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขน กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดินคิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่ามีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มีดุม ๕ ดุม ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของ บ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอ กว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ การสวมสอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีกากี สีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาค ด้านหน้ามีคิ้วตามสาค มีดุม ๔ ดุม แขนยาวหรือแขนสั้นตลบชายกว้าง ประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วหน้าหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ ด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อ เหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๔ เสื้อคอแบะปล่อยเอว สีประเภทสีกากี สีเดียวกับกระโปรง หรือ กางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาค แขนยาวจรดข้อมือหรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้าง ประมาณ ๕ เซนติเมตร ด้านหน้ามีคิ้วตามสาค มีดุม ๓ ดุม ต่อด้านหน้าและด้านหลังยาวตามตัวติด เครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปก คอแบะทั้งสองข้างและมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋ายาวเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า

ดุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ แบบที่ ๓ และแบบที่ ๔ เป็นดุมสีเดียวกับสีเสื้อ การสวมเสื้อแบบที่ ๓ และแบบที่ ๔ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัดตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสี กากี แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ๗ อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูอ่อน มีเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรณู ดังต่อไปนี้

สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรรณู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบ บนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีกากียาว ๕ เซนติเมตร เฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่นมีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐานบนพานสองชั้นภายในบัวกระหนกติดทับบนอินทรรณู

๗ ข้อ ๔ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น มีแถบกว้าง ๒ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรี ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็น วงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปอดก้นสีกากียาว ๕ เซนติเมตร เฉพาะผู้บริหารท้องถิ่น มีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐานบนพานสองชั้นภายในบัวกระหนกติดทับบนอินทรี แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรี ทับอยู่บนปอดก้นสีกากี แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

การใช้เครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรี ให้ใช้กับเสื้อแบบที่ ๑ สำหรับชายแบบ ที่ ๒ และแบบที่ ๓ สำหรับหญิง

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีประเภทสีกากียาว ไม่พับปลายขา หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรงสีประเภทสีกากีได้ ๕ แบบ แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบกางเกงของชาย แบบที่ ๒ กางเกงยาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีซิبد้านหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีซิบก้นทางด้านหน้าและด้านหลัง

(๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากี กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วย โลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูป ครุฑตอนบนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย แบบที่ ๒ เข็มขัดผ้าสีประเภทสีกากีสีเดียวกับสีเสื้อกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร หัว สี่เหลี่ยมหุ้มผ้า

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับขอบกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มี ลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร

เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษรสีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่งในการบริหารงานหรือชื่อตำแหน่งในสายงานตามท้องที่กลางบริหารงานบุคคลกำหนด ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนขวา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๙) เครื่องหมายแสดงประเภท

ให้มีเครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่น ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๔ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “อบจ” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “ท” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาเมืองพัทยา เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา และที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “พ” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “อบต” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ เครื่องแบบพิธีการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ่าพื้นหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักดินสีทอง สูง ๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีขาว สายรัดคางสีทองมีดุมโลหะสีทอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ข้อ ๔ (๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาวที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปัก  
ดินสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อแบบราชนาวีสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ  
ด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์  
ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบ  
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึง  
ข้อมือมีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติด  
เครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวسابอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาด  
เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอ  
ป้าน มีกระเป๋าด้านข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อ  
คอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้  
ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

(ค)<sup>๙</sup> อินทธรณ์ สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วน  
ท้องถิ่นอื่น ดังต่อไปนี้

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีอินทธรณ์แข็ง กว้าง ๔  
เซนติเมตร ยาวตามความยาวของป่า พั่นสักหลาดสีขาว ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ  
ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ปักดินสีทองลายกระหนกเต็มแผ่นอินทธรณ์

สำหรับสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา เลขาธิการ  
ประธานสภาเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขาธิการประธานสภาเมืองพัทยา และสมาชิกสภาองค์การบริหาร  
ส่วนตำบล ให้มีอินทธรณ์แข็งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของป่า พั่นสักหลาดสีขาว มีแถบสี  
น้ำเงิน กว้าง ๑ เซนติเมตร ติดตรงกลาง ตามส่วนยาว ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ  
ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ปักดินสีทองลายกระหนกเต็มแผ่นอินทธรณ์

สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น พั่นสีดำ ปักดินสีทอง  
ลายกระหนกเต็มแผ่นอินทธรณ์

(ง)<sup>๑๐</sup> เครื่องหมายแสดงประเภท

ให้ใช้เครื่องหมายแสดงประเภทเช่นเดียวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ ดังนี้  
นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร ให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อย  
กลางสายสร้อยมีอักษร “น” ลงยาสีขาว ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเทศบาลคล้องคอ  
นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลางสายสร้อยมีอักษร  
“ม” ลงยาสีน้ำเงิน ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเทศบาลคล้องคอ และนายกเทศมนตรีเทศบาล  
ตำบลให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลางสายสร้อยมีอักษร “ต” ลงยาสีแดง ห้อยดวง

<sup>๙</sup> ข้อ ๕ (๑) (ค) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน  
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

<sup>๑๐</sup> ข้อ ๕ (๑) (ง) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความใน  
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ตราเครื่องหมายประจำเทศบาลล้องคอ เครื่องหมายนี้ให้ประดับได้ในโอกาสอันควร

นายกเมืองพัทยา ให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลาง  
สายสร้อยมีอักษร “พ” ลงยาสีขาว ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเมืองพัทยาล้องคอ เครื่องหมาย  
นี้ให้ประดับได้ในโอกาสอันควร

(จ) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราซการสีขาวขาวยาว ไม่พับปลายขา  
หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด  
ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข้า ปลายบาน  
เล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอปาน

(ฉ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูกถุงเท้าสีดำ  
หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มี  
ลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๒) เครื่องแบบปกติภาคีคือตั้ง ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ  
ปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาดสำหรับปักครุฑพ่าห์ เสื้อและกางเกงหรือ  
กระโปรงเป็นประเภทสีทากี

(๓) เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว  
เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๔) เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศสวม  
สายสะพาย

(๕) เครื่องแบบสโมสร

สำหรับชาย มี ๓ แบบ คือ

(ก) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(ข) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ  
สโมสร ก. เว้นแต่

เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาวทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสิร์จ เปิดอกปาดเอว มี  
ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ ๓ ดุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ ดุม และ  
ที่บรรจบเสื้อมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ ๑ ดุม ดุมคู่นี้มีสายสร้อยสีทองร้อยติดกัน  
ประกอบด้วย เสือกักสีขาวดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ ดุม และเสื้อเชิ้ตสีขาวอกแข็ง ข้อมือแข็ง คอ  
เชิ้ตชั้นเดียวแบบปักมีเสื่อผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนหุกระต่าย

เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้ติดที่คอแบะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือ  
แนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ในฤดูร้อน ให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสีดำได้

(ค) เครื่องแบบสโมสร ค. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ  
สโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเชิ้ตอกแข็งให้ใช้เสื้อเชิ้ตอกอ่อนสีขาว และเสือกักให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับกางเกง  
รัดเอวแทน แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้ากว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียวกว้าง ๑๑  
เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทางด้านหลัง

สำหรับหญิง ให้แต่งตามสมัยนิยม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

## หมวด ๒

เครื่องแบบพนักงานส่วนท้องถิ่น<sup>๑๑</sup>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๖<sup>๑๒</sup> เครื่องแบบปฏิบัติราชการของพนักงานส่วนท้องถิ่นมีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีนุให้ใช้อินทรีนุอ่อนมีลาย ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับสูง และตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับสูง มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรีนุ ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร และบนกึ่งกลางแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ให้ติดตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๒.๕ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง ตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรีนุ ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน และตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ประเภทพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานนิเทศการศึกษา และสายงานการสอน ให้ใช้อินทรีนุและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีนุตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดให้ใช้เครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยอนุโลม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทั้งนี้ อินทรีนุและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีนุให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรีนุท้ายกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

<sup>๑๑</sup> ชื่อ หมวด ๒ เครื่องแบบพนักงานส่วนท้องถิ่น แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

<sup>๑๒</sup> ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๗<sup>๓๓</sup> เครื่องแบบพิธีการของพนักงานส่วนท้องถิ่นมีลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบพิธีการของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรรฐูให้ใช้อินทรรฐูแข็งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่าพื้นสีกหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอด้านคอปลายมนติดคุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก อินทรรฐูมีลายดังนี้

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับสูง และตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับสูง มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรรฐู และให้มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร ปิดที่ฐานด้านล่างของอินทรรฐู

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง และตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรรฐู

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน และตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรรฐูไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรรฐู

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรรฐูไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรรฐู

พนักงานส่วนท้องถิ่น ประเภทพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานนิเทศการศึกษา และสายงานการสอน ให้ใช้อินทรรฐูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรฐูตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดให้ใช้เครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยอนุโลม

ทั้งนี้ อินทรรฐูและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรฐูให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรรฐูท้ายกฎกระทรวงนี้

### หมวด ๓

### เครื่องแบบลูกจ้างประจำ<sup>๑๔</sup>

ข้อ ๘<sup>๑๔</sup> เครื่องแบบปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำมีลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบสีกาก็คอพับของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรรฐูให้ใช้อินทรรฐูอ่อนสีเหลืองหรือสีทอง อินทรรฐูมีลาย ดังต่อไปนี้

<sup>๓๓</sup> ข้อ ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

<sup>๑๔</sup> ชื่อ หมวด ๓ เครื่องแบบลูกจ้างประจำ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

<sup>๑๕</sup> ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๑๖,๑๙๐ บาท ขึ้นไป มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร และมีวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๗,๑๔๐ บาท แต่ไม่ถึง ๑๖,๑๙๐ บาท มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร และมีวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๔,๘๗๐ บาท แต่ไม่ถึง ๗,๑๔๐ บาท มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ ห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และมีวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน

ทั้งนี้ อินทรีและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรีท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๘/๑<sup>๑๖</sup> เครื่องแบบพิธีการของลูกจ้างประจำมี ๓ ประเภท คือ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาวของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีให้ใช้อินทรีเชิงกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบำ พันสีทาสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้ายสีทองลายดอกประจำยามและใบเทศ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก อินทรีมีลาย ดังต่อไปนี้

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๑๖,๑๙๐ บาท ขึ้นไป มีลายดอกประจำยามและใบเทศ ๓ ซ่อ

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๗,๑๔๐ บาท แต่ไม่ถึง ๑๖,๑๙๐ บาท มีลายดอกประจำยามและใบเทศ ๒ ซ่อ

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๔,๘๗๐ บาท แต่ไม่ถึง ๗,๑๔๐ บาท มีลายดอกประจำยามและใบเทศ ๑ ซ่อ

(๒) เครื่องแบบครึ่งยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาวของลูกจ้างประจำ เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๓) เครื่องแบบเต็มยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศของลูกจ้างประจำ สวมสายสะพาย

ทั้งนี้ อินทรีและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรีท้ายกฎกระทรวงนี้

#### หมวด ๔

เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล

ข้อ ๙ เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์

<sup>๑๖</sup> ข้อ ๘/๑ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ประจำตำบล ให้มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๑ ประเภท คือ เครื่องแบบสีกากีคอพับ

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๓ ประเภท

(ก) เครื่องแบบปกติขาว

(ข) เครื่องแบบครึ่งยศ

(ค) เครื่องแบบเต็มยศ

ข้อ ๑๐ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีกากี กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ภายในซุ้มลายกระหนกคูนูนพื้นแระเป็นเส้น ตอนล่างมีแถบโค้งรับ บรรจุด้วยตัวอักษรมีข้อความว่า “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๗ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกากี หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับแบบที่ ๑ แต่สูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีกากี สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๒

แบบที่ ๓ หมวกหนีบสีกากี ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุมติดซ้อนกัน มีตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๒ ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อคอพับ สีประเภทสีกากีแขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋าดูเสื้อผ่าอกตลอด มีسابกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสปฏิบัติงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีกากีแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อน

กะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ  
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สีประเภทสีกาก็อ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับกระโปรง  
ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาคกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขนกว้าง  
ประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดิน  
คิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่า มีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มีดุม ๕ ดุม ด้าน  
หลังจากเส้นต่อบ่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมายแสดง  
สังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของ  
บ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอ  
กว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีกาก็สีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง  
ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาค ด้านหน้ามีคิ้วตามสาค มีดุม ๔ ดุม แขนยาวหรือแขนสั้น ตลบชายกว้าง  
ประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วหน้าหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่  
๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ  
ด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อ  
เหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร  
ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๒ ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง และคาดเข็มขัดทับ  
ขอบกระโปรง และการสวมเสื้อแบบที่ ๓ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัด  
ตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ และแบบที่ ๓ เป็นดุมสีเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสี  
กาก็ แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ  
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

(๓)<sup>๓๗</sup> อินทหรณู ให้ใช้อินทหรณูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทหรณู ดังต่อไปนี้

กำนัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๕ แถบ

ผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๔ แถบ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวน ขนาด และลักษณะ  
เช่นเดียวกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

สำหรับกำนัน แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลือง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้น  
อินทหรณูทับอยู่บนบล็อกพื้นสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทหรณู ๕ มิลลิเมตร แถบต่อไปจนถึงแถบที่สี่  
เว้นระยะห่างกัน ๑ มิลลิเมตร และแถบสุดท้ายเว้นระยะห่างจากแถบที่สี่ ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือบล็อก

<sup>๓๗</sup> ข้อ ๑๐ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความใน  
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

พื้นสีดำขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองเป็นรูปราชสีห์อยู่ภายในวงรีคันทันมีลายประกอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร พื้นลงยาสีแดง

สำหรับผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลือง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีทาบอยู่บนปลอกพื้นสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปลอกพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองเป็นรูปราชสีห์อยู่ภายในวงรีคันทันมีลายประกอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร พื้นลงยา โดยมีสีแสดงความหมายของตำแหน่ง ดังนี้

ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สีคราม

สารวัตรกำนัน สีแดง

แพทย์ประจำตำบล สีเขียว

#### (๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ สีประเภทสีกากีขายาว ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรง สีประเภทสีกากี ได้ ๕ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบกางเกงของชาย

แบบที่ ๒ กางเกงขายาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว

มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีซิปปาด้านหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีซิปปะทบด้านหน้าและด้านหลัง

#### (๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากีกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปราชสีห์คันทันอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย

แบบที่ ๒ เช่นเดียวกับเข็มขัดของชาย แต่ด้ายถักกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร หัวเข็มขัด กว้าง ๓ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

#### (๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้นหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล

แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

## (๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒.๕ เซนติเมตร เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

## (๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษร สีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนขวา

## ข้อ ๑๑ เครื่องแบบพิธีการ

## (๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

## (ก) หมวก

ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียม หนังสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ ภายในซุ้มลายกระหนกตอนล่างมีแถบ ไค้รับปักด้วยด้นสีทอง สูง ๗ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีขาว สายรัดคางสีทอง มีดุมโลหะสีทอง ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาวที่หน้าหมวกติดตรา เช่นเดียวกับหมวกของชายเครื่องแบบปกติขาว แต่สูง ๔.๕ เซนติเมตร

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

## (ข) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อแบบราชนาวีสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ ด้านหน้าทั้งสองข้าง ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้านแขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่แนวสาบอกมีดุม โลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และ ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้านมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋าลงและให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

(ค) <sup>๑๘</sup> อินทรธนู

ให้ใช้อินทรธนูแข็ง ดันอินทรธนูกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของ บ่า พื้นสักหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอกว้าง ๔ เซนติเมตร ปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก มีเครื่องหมายบนอินทรธนู ดังต่อไปนี้

ก้านน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๕ แถบ

ผู้ใหญ่นบ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๔ แถบ

<sup>๑๘</sup> ข้อ ๑๑ (ค) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความใน พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

สำหรับก้านั้น แพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวน ขนาด และลักษณะ เช่นเดียวกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

สำหรับก้านั้น แถบดังกล่าวให้ใช้แถบด้นสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีทาบอยู่บนพื้นสีกหลาดสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร แถบต่อไปจนถึง แถบที่สี่เว้นระยะห่างกัน ๑ มิลลิเมตร และแถบสุดท้ายเว้นระยะห่างจากแถบที่สี่ ๕ มิลลิเมตร ตอนบนห่างจากแถบสุดท้าย ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายเช่นเดียวกับที่ใช้ประดับอินทรีอ่อน

สำหรับผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล แถบดังกล่าวให้ใช้แถบด้นสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีทาบอยู่บนพื้นสีกหลาดสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ตอนบนห่างจากแถบสุดท้าย ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายเช่นเดียวกับที่ใช้ประดับอินทรีอ่อน

(ง) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาว ไม่พับปลายขา หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอป้าน

(จ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ถุงเท้าสีดำ หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มี ลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๒) เครื่องแบบเครื่องยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสีกหลาดหรือเสีจสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๓) เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเครื่องยศสวม สายสะพาย

หมวด ๔/๑

เครื่องแบบกรรมการหมู่บ้าน<sup>๑๙</sup>

ข้อ ๑๑/๑<sup>๒๐</sup> เครื่องแบบกรรมการหมู่บ้าน ให้มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติงานปกติ มี ๑ ประเภท คือ เครื่องแบบสีกากีคอพับ แขนสั้น

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๑ ประเภท คือ เครื่องแบบสีกากีคอพับ แขนยาว

ข้อ ๑๑/๒<sup>๒๑</sup> เครื่องแบบปฏิบัติงานปกติ ประกอบด้วย

<sup>๑๙</sup> หมวด ๔/๑ เครื่องแบบกรรมการหมู่บ้าน ข้อ ๑๑/๑ ถึง ข้อ ๑๑/๓ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

<sup>๒๐</sup> ข้อ ๑๑/๑ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

## (๑) เสื่อ

ชายให้ใช้เสื่อคอปับปล่อยเอน สี่ประเภตสี่กาก็ ผ่าอกตลอดตัวเสื่อ มีดุม ๕ ดุม มี  
 สาบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร แขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย มีกระเป๋าดัดที่หน้าอกเสื่อด้านซ้าย ๑  
 กระเป๋า เป็นกระเป๋าละเอียด เดินคิ้วด้านหน้าเสื่อต่อจากเส้นบา มีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้ง  
 สองด้าน ด้านหลังจากเส้นต่อป่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื่อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า แขน  
 ข้างซ้ายด้านบนปักเครื่องหมายคณะกรรมการหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นรูปวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง  
 ๘ เซนติเมตร มีพื้นและขอบสีทอง ภายในมีรูปจั่วบ้านสีแดงมีแถบสีธงชาติยาวตามจั่ว ภายใต้จั่วมีภาพ  
 คนจับมือกัน ๙ คน มีตัวอักษร “ประเทศต้องมีรัฐบาล หมู่บ้านต้องมี กม.” อยู่โค้งด้านบน  
 “คณะกรรมการหมู่บ้านรากฐานของแผ่นดิน” อยู่โค้งด้านล่าง และแขนข้างขวาจากรอยต่อของไหล่  
 บนลงมาปักอักษรสีน้ำเงินคำว่า “คณะกรรมการหมู่บ้าน” ตามแนวขวาง เมื่อสวมเสื่อนี้ให้ปล่อย  
 ชายเสื่อไว้นอกกางเกง

ดุมที่ใช้กับเสื่อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื่อ

หญิงอนุโลมตามแบบเสื้อของชาย การสวมเสื่อให้ปล่อยชายเสื่อไว้นอกกระโปรงหรือ  
 กางเกง

## (๒) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกง สี่ประเภตสี่กาก็ ขาวว ที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด ทำด้วย  
 ผ้าสีเดียวกับกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ด้านข้างมีกระเป๋าละ ๑ กระเป๋า มีกระเป๋าลัง  
 ทางด้านขวาเป็นกระเป๋าละเอียด ๑ กระเป๋า มีซิปปาด้านหน้า ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรง สี่ประเภตสี่กาก็ ได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกงขาวว ด้านข้าง มีกระเป๋าละเอียด ๑ กระเป๋า มีซิปปาด้านหน้า ไม่พับ  
 ปลายขา

แบบที่ ๒ กระโปรง ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด มีตะเข็บหลัง ๑  
 ตะเข็บ ยาวปิดเข้า

## (๓) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อหนึ่งหรือวัตถุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มี  
 ลวดลายถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้นหนึ่งหรือวัตถุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล แบบปิด  
 ปลายเท้าไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

## สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๑/๓<sup>๒</sup> เครื่องแบบพิธีการ ประกอบด้วย

## (๑) หมวก

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ ดังนี้

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสี่กาก็ กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ  
 สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองสัญลักษณ์ “กม.” ขนาด

<sup>๒๑</sup> ข้อ ๑๑/๒ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
 เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

<sup>๒๒</sup> ข้อ ๑๑/๓ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ  
 เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

เล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนก ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกากี หน้าหมวกติดเครื่องหมายคณะกรรมการหมู่บ้านสูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ ดังนี้

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๒

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อคอพับ สีประเภสีกากี แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสี มีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีปั้บกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดปั้บกระเป๋าดู ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสาคกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายโลหะสีทองสัญลักษณ์ “กม.” ที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้างที่ไหล่เสื้อประดับอินทธรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกางเกง และคาดเข็มขัดทับขอบกางเกง

ผู้ได้รับ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายกซ้าย

หญิงอนุโลมตามแบบเสื้อชาย ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง และคาดเข็มขัดทับ

ขอบกระโปรง

ผู้ได้รับ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายกซ้าย

(๓) อินทธรณู ให้ใช้อินทธรณูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทธรณู ดังต่อไปนี้

ประธานกรรมการหมู่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๔ แถบ แถบดังกล่าวให้ใช้สี

เหลืองการติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทธรณูทับอยู่บนปลอกพื้นสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทธรณู ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปลอกพื้นสีดำขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองสัญลักษณ์ “กม.” อยู่ภายในวงกลมคูนูน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร พื้นลงยาสีฟ้า ขอบวงกลมล้อมรอบด้วยกระจิง

กรรมการหมู่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ มีลักษณะอื่น ๆ เช่นเดียวกับ

ประธานกรรมการหมู่บ้าน

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงสีประเภสีกากีขายาว ไม่พับปลายขา ที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอด

เข็มขัดทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ด้านข้างมีกระเป๋ายกข้างละ ๑ กระเป๋ามีซิปปด้านหน้า

หญิงให้ใช้กระโปรงสีประเภสีกากี ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด

มีซิปลด้านหลัง ยาวปิดเข้า

(๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากี กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร หึงงอนโลมตามแบบเข็มขัดของชาย การใช้เข็มขัดให้คาดทับขอบกระโปรง

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้านิ่มส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสี

เดียวกับรองเท้า

หึงงให้ใช้รองเท้านิ่มส้นหรือรัดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลายส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๗) ให้มีเครื่องหมายโลหะสีทองสัญลักษณ์ “กม.” อยู่ภายในวงกลมดุนนูน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซนติเมตร ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

(๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษรสีขาวแสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านขวา

#### หมวด ๕

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเครื่องหมาย

ข้อ ๑๒ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องลำดับเกียรติและระเบียบการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

ผู้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้

ข้อ ๑๓ ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของทางราชการ หรือที่ทางราชการรับรองให้ติดเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของสถาบันการศึกษานั้นได้

#### หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑๔ ผู้ได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นประจำการตามสังกัดนั้น ๆ เว้นแต่ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าข้างซ้ายและเครื่องหมาย นก ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ที่ปกคอเสื้อด้านหน้าข้างขวา

ข้อ ๑๕ การแต่งเครื่องแบบให้อนุโลมแต่งตามหมายกำหนดการของสำนักพระราชวัง คำสั่ง หรือกำหนดการของทางราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา สภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล

เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่อาจแต่งเครื่องแบบตามหมายกำหนดการนั้นได้ให้แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับในโอกาสไปงานพิธี

ข้อ ๑๖ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีหรือเขียนรูปตัวอย่างเครื่องแบบนี้ขึ้นไว้เป็นมาตรฐานและสอดส่องควบคุมการแต่งเครื่องแบบให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒

ชานี ศักดิ์เศรษฐ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตามความในพระราชบัญญัติการขึ้นทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

[illegible]

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออก

ในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๑ (พ.ร.บ. ๒๕๖๑) มาตรา ๑๖๖ (พ.ศ. ๒๕๖๑) มาตรา ๑๖๖

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการกำหนดเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎกระทรวงหลายฉบับ อันเป็นผลให้การใช้กฎหมายไม่สะดวก สมควรนำเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นมากำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับเดียวกัน ประกอบกับได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายฉบับ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นดังกล่าวให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙<sup>๒๕</sup>

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขลักษณะและจำนวนของแถบ และสีแสดงความหมายของตำแหน่งบนอินทราธนูอ่อนและอินทราธนูแข็งของเครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙<sup>๒๖</sup>

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองและนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล มีเครื่องหมายประจำตำแหน่งเพื่อใช้ประดับเป็นส่วนประกอบสำหรับการแต่งเครื่องแบบพิธีการตามโอกาสอันควร เช่นเดียวกับเครื่องแบบพิธีการของนายกเทศมนตรีเทศบาลนครและนายกเมืองพัทยา และเนื่องด้วยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งกำหนดให้นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง และนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล มีสิทธิประดับเครื่องหมายดังกล่าวยังมีได้ถูกยกเลิก ซึ่งอาจเกิดความสับสนในการใช้บังคับได้สมควรที่จะได้ยกเลิกกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเสียด้วยในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙<sup>๒๗</sup>

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา ที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีฐานะเป็นผู้ช่วย

<sup>๒๕</sup> ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๒๗ ก/หน้า ๑/๑ เมษายน ๒๕๔๖

<sup>๒๖</sup> ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนที่ ๕๙ ก/หน้า ๑๖/๑๓ กันยายน ๒๕๔๗

<sup>๒๗</sup> ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๑๐/๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ผู้บริหารท้องถิ่น มีสิทธิแต่งเครื่องแบบได้เช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง  
เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา และผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ซึ่งมีฐานะเป็นผู้ช่วย  
ประธานสภาท้องถิ่น มีสิทธิแต่งเครื่องแบบได้เช่นเดียวกับสมาชิกสภาท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องออก  
กฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน  
ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙<sup>๒๘</sup>

ข้อ ๘. พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ และพนักงานส่วนท้องถิ่นประเภท  
พนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษาสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานนิเทศการศึกษา และสาย  
งานการสอนนอกประจำการ ผู้ใดที่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอยู่ในวันก่อนวันที่  
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้คงใช้เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น และเครื่องหมายตำแหน่งบน  
อินทราวุธได้ตามเดิมต่อไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากประกาศคณะกรรมการ  
มาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วน  
ท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้ปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่งของพนักงานส่วน  
ท้องถิ่นจากเดิมที่จำแนกตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไป ๑๐ ระดับ เป็นให้จำแนกตำแหน่งตามประเภท  
และสายงานตามลักษณะงาน ๔ ประเภท สมควรกำหนดเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราวุธของ  
เครื่องแบบปฏิบัติราชการและเครื่องแบบพิธีการของพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับระบบ  
จำแนกตำแหน่งในปัจจุบัน ประกอบกับได้มีการปรับปรุงระบบการกำหนดตำแหน่งลูกจ้างประจำของ  
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยแยกตามลักษณะงานและกลุ่มงานตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และ  
ปรับปรุงอัตราค่าจ้างลูกจ้างประจำเพื่อให้สอดคล้องกับระบบการกำหนดตำแหน่งลูกจ้างประจำ  
ดังกล่าว สมควรกำหนดเครื่องหมาย ตำแหน่งบนอินทราวุธของเครื่องแบบปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำ  
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับระบบการกำหนดตำแหน่งดังกล่าว และกำหนดให้มี  
เครื่องแบบพิธีการของลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน  
ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙<sup>๒๙</sup>

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่ได้มีการกำหนด  
ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบและระเบียบในการแต่งเครื่องแบบของกรรมการหมู่บ้าน  
จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

<sup>๒๘</sup> ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๑๐๐ ก/หน้า ๑๓/๒๙ กันยายน ๒๕๖๐

<sup>๒๙</sup> ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๑๑๗ ก/หน้า ๕/๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

